

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. Reliquæ probationes conclusionis eiusque amplior explicatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

positione ostendant: Tum etiam, quia posita specifica diversitate naturæ in Angelis, nequit, non inæqualitas perfectionis inter ipsos admitti iuxta Aristotelem, & universam philosophiam asserentem essentias rerum esse, sicut numeros, quorum nullus diversus ab alio esse potest, cui non sit inæqualis ut patet in æqualibus autem in naturæ perfectione naturalis, maior naturæ perfectio debet attendi conaturaliter loquendo, ut quis præferatur gradu alteri speciei, & naturæ inferioris, cui naturæ ipsius gradibus prælatus esset excellentia supernaturalis dignitatis ad gradum Hierarchicum requisita ad sit, & forte solum æqualis, & proportionata perfectioni naturæ Angeli cuiusvis est (ut postea dicemus) in his prædictis donis supernaturalibus, quæ ad gradus, cuiusque ornatum attinet, non ad minime-
tium.

CERTAMEN III.

Reliquæ probationes conclusionis eiusque amplior explicatio.

1. Probatur secundo ex communi Theologorum sententia, cum Magistro & Sancto Thoma locis citatis, asserentium: dona gratiæ excellentiora minime excellentia, cum proportionate ad naturæ Angelorum dignitatem, & excellentiam fuisse ipsi à Deo concessa: ergo cum hæc requirantur, specialiter ad electionem conaturaliorem Angelorum in gradus Hierarchicos superiores, vel inferiores naturæ excellentia, quæ ad ea supernaturalia concedenda requiruntur, requiritur. Obicit huic rationi Arriaga: minus verum videri antecedens: quia Deus dona gratiæ non dat iuxta maiorem, vel minorem perfectionem naturæ, cui nihil debet, nec, si ex debito naturali donaret, dona gratiæ absolute essent ut contra Pelagianos subdole gratiam solum creationis facientes, & gratiam absolute talem, & per Christum volentes intelligi. Partes & Concilia reclamant: frigit tamen obiectio. Aliud enim est non dare dona gratiæ iuxta naturam cuiusque perfectionem exactiue, quod solum probat obiectio: aliud non dari æstimatiue, & proportionatiue: ut scilicet donis, & ornatu maiori ipso, plus ab eo fiat naturæ perfectior, quam imperfectior, si quæ ostendatur, quod nullatenus probaretur: si vera vestis non magis auris virtus, quam lanea, quævis petit exactiue ornari, & æstimatiue, & proportionatiue aurum ornatum ferica præ lanea reposit: ita, ut, si laneæ villi adiungatur dissonet, si autem ferice consonet. Tugurium fericeis, aurique peristromatibus ridiculum spectaculum esset: Regia vero aula eis ornata esset spectatissima ob ornatu, & auxilium proportionem: ita ergo: nulla angelica natura, quantumvis perfectissima, dona vlla gratis exactiue tanquam passionis & iure naturæ debitos effectus suos reposit, nedum perfectissima dona: æstimatiue vero, & proportionatiue, quæ perfectior est, petit perfectiora, quæ magis in illam quadrant, quam in naturam imperfectiorem, sic hispane. *Esta tela rica pide guardicion de oro: Este tal-le, vicaria, y hermosa cuerpo tales galas, y jocias: hoc est: divante, iestavante mulien, y coma na-eidas: Quæ de minus eleganti corpore minime dicuntur.*

2. Obicit secundo Arriaga (desperata solutione) contra eiusdem antecedentis veritatem. Auxilia gratiæ excitantis dona gratiæ sunt, æque atque reliqua gratiæ dona: & tamen data Angelis à Deo non sunt proportionate ad perfectionem naturæ ipsorum: nimirum, maiora auxiliorum dona perfectioris naturæ Angelis imperfectioris vero minora: ergo fallum ab solute est dona gratiæ collata Angelis à Deo fuisse iuxta maiorem, minoremve naturæ ipsorum perfectionem: Secundo dona gratiæ auxiliantis data, non sunt iuxta perfectionem, maiorem, vel minorem naturæ Angelo-

Corisiphi, de Orrege de Dei Vno, Tomus II

rum: ergo, nec reliqua gratiæ dona. Cedo, si potes, disparitatem. Minor primi syllogismi (quod enim ematis secundum est: antecedens) probatur ex communiori Theologorum sententia de Angelorum lapsu ex omnibus, vel plerisque Hierarchiis, luciferi ex suprema Hierarchia, & chori, & sic aliquorum, ex inferioribus, ut sequente d. videbimus. Bis quippe omnibus auxilium gratiæ efficax ad obediendum, standumque datum non est: cum eorum plurimi, in naturæ excellentia cum Angelis Hierarchiæ, & Chori superioris, & supremi conveniant: & tamen datum est plurimis Angelis inferioris, & infirmæ etiam Hierarchiæ, & Chori: auxilium autem ad perseverandum efficax cuiuscumque entitatis, & intentionis, ac perfectionis, physice etiam minutulæ, sit maius donum gratiæ esse auxilio quantumvis physice intenso, & perfectissimum, certum Theologis est: Responderetur tamen, non ita difficulter: antecedens esse verum de gratiæ donis ad naturæ, supernaturalem ornatum spectantibus, atque ex merito Dei arbitrio, adhuc materialiter, dependentibus: auxilia vero efficacia, etsi, quoad entitatem considerata, ex merito Dei arbitrio, & independenter à nostro donentur: tamen, quoad efficaciam, non ex illo solum, sed ex nostro etiam pendunt, non quidem, ut quæ efficacia sunt donentur, sed, ut efficacia sint: id enim à creato consensu conditionate futuro extrinsecus habent: à quo proinde, tanquam à præbente, & offerente Deo materiam auxiliorum efficacium, qua talium, non autem tanquam ab offerente meritorum, aut dispositionem aliquam motuam moraliter, ut ea auxilia efficacia, præ aliis, vel his potius, quam aliis creaturis rationalibus donet: unde ad alia gratiæ dona patet disparitas petita, & distinctio adhibenda maiori primæ obiedionis: efficacia enim auxilia, ita gratiæ dona sunt, ut ratione efficacia, ex qua sunt maiora gratiæ dona à nostro etiam arbitrio pendeant, cum ab eius bono usu illorum efficacia reddantur: quod aliter in aliis gratiæ donis ad ornatum supernaturalem, instructionemque naturæ in actu primo spectantibus evenit: quorum maioritas intrinseca est, & à solo Deo omnino proveniens, atque eo sensu speciali à Deo solo proveniunt, & Dei dona maiora, specialiter dicuntur, & proportionate ad naturæ perfectionem à Deo donantur.

3. Quod tertio loco idem Arriaga obicit (nimirum, nec gratiam habitalem, & reliqua, supernaturalia dona ad ornatum supernaturalem, & instructionem naturæ in actu primo præcisè spectantia, pro maiore animorum individua perfectione maiora donentur, quare nec danda Angelis esse maiora pro maiore specifica perfectione) ipse diluit, numero 16. §. *Quod vero additur:* quia nobis, non nisi per Sacramenta, vel merita gratia, & dona supernaturalia à Deo donantur, nullatenus attenta naturæ perfectione, quod fecus in Angelis est factum, quibus independenter, à meritis, & sacramentis (quæ pro illis non existerent) ac proinde in eorum donatione maior, minorque naturæ dignitas potuit attendi: atque à Deo spectata est, ut dona gratiæ præfata pro naturæ Angelorum dignitate, maiora, vel minora donaret alicui facile potest. Verum quid dicit, de possibili, & de facto, & Protoperantibus in statu innocentie, quibus gratia, & dona supernaturalia independenter à meritis, & sacramentis (quæ pro eo statu nullatenus ipsis adfuerunt) donata à Deo sunt? An pro maiore perfectione Adami, cuiusque animi, quam Eux ampliore gratiam datam: negabit? an asseret? si negat: nulla est disparitas, assignata: nam tunc in gratiæ, & donorum supernaturalium elargitione sola natura potuit attendi: quare, & locus fuit attentioni maioris, & minoris individua perfectionis naturalis utriusque, ut de specifica Angelorum respondebat: si asserat: nulla est obiectio, non tamen ob disparitatem, ab ipso assignatam, sed ob falsitatem absolute sumpti antecedentis, quod ipse absolute admittit, potest de æqualitate, & inæqualitate gratiæ, & donorum, in quibus Protoperans uterque primum productus à Deo fuit importune nunc à nobis definiatur: cum propriam controuersia 9. de opere sex dierum, & statu innocentie d. 2. eius, quæstionis examen, & decisio sedem habeat: illud satis ad

N pte

neque in auxilio, sed in natura Angelorum consistat; inferuntur necessario Angelorum naturam huic actui, & ministerio proprio huius gradus hierarchici, excellentissime exercendo promptiori de se, & quatenus ex parte sua est, inclinatio attendi à Deo connaturali providentia debere, ac similiter de aliorum Angelorum naturis ad alios actus, & ministeria gradus alterius hierarchici exercenda promptioribus, inclinationibus: quare naturarum etiam Angelicarum diversitatem, & excellentiam ad eiusmodi actus & ministeria exercenda vel superiora, & inferiora ex parte Angelis seu subiecti ad gradum inferiorem, vel superiorem hierarchicum à Deo eligendi, ad eius electionem materialiter concurrere, ut proposita conclusione secunda contendimus.

7. Dico tertio: naturam Angelicam excellentiam, non utrumque specialiter, ex parte subiecti, seu Angelis ad gradum suum eligendi materialiter ad eius electionem absolute concurrere sed immediate, & proxime, nec solum remote quatenus actus, excellentissimi proprii distinctivus, ac denominativus, illius chori, ac subinde ministeriorum in eo exercendorum principium, & causa actus, & exercite est, ut supra dicebamus. Hanc conclusionem probant quarta, & quinta probatio conclusionis, secundæ, quas dedimus n. 7. & 6. in eamque facili veniet Arriaga citato loco. n. 28. ubi ait: Angelum unum gratia, & donis alteri perfectioris naturæ qualem nullatenus, quod huic alteri gradu hierarchico polponatur, conquiri posse, quia eo coniuncto ex natura perfectiore, & donis gratia æqualibus excellentior, signiore absolute hic alter est qui ad superiorem gradum hierarchicum assumatur: in quo aperte, & vere supponitur, naturalem excellentiam, & perfectionem naturæ Angelicæ dignitatem, quæ ex parte subiecti à Deo, immediate, & proxime attenditur, ut ad superiorem gradum hierarchicum assumatur, qui eam habet maiorem, cum supernaturali gratia, & donorum dignitate, tanquam cum comparte, integrare, & constituere id quod probatione, 4. conclusionis, 2. specialiori discursu probavimus, n. 5. id ipsum probat, quinta nostra peculiaris probatio eiusdem secundæ conclusionis ab eius numeri medio, & n. 6. conclusa. Cum enim, promptior, expeditiorque, atque inclinatio potentia, permanent talis ad actus proprios, & munera specialia cuiusvis gradus hierarchici, præcipua, vel in præcipuis numeranda, dispositio seipsa sit, etsi nullum actum hierarchicum, efficeret, ut ad hunc gradum, præ alio, ad cuius actus, & ministeria ita prompta, expedita & inclinata potentia non sit Angelus eligatur ut in electionibus omnibus ad dignitates, quæ imbibunt officium, vel annexum habent, patet, in quibus non solum aliarum prærogatiivarum, sed præcipue aptitudinis maioris ad illud exercendum ratio habetur promptiorque, & expeditior, magisque inclinata, & propensa potentia Angelorum ad hunc actum, & ministerium proprium alicuius gradus hierarchici, nil aliud sit, quam Angelorum natura: hanc secundum se etiam, nec solum mediate, & remote, quatenus actum alicuius gradus hierarchici elicit, immediate, & proxime à Deo, ex parte subiecti ad Angelos huic gradui hierarchico, potius quam alteri, destinandos & eligendos attendi certum esse debet: quare & Angelorum naturam perfectiorem de se, ad actus excellentiores superioribus gradibus hierarchicis proprios, aptiorem, promptiorem, ac propensiores, ad eorum in superiores gradus hierarchicos assumptionem materialiter ex parte subiecti immediate, & proxime concurrere: ut tertia hæc conclusio contendit, quam Theologorum pro secunda citatorum esse censet, etsi non adeo expresserint, & in terminis ut aiunt, eam docuerint.

CERTAMEN IV.

Conclusio quarta, & specierum Angelorum numerus.

1. Dico quarto excellentia naturæ Angelicæ, quæ ad Angelorum in gradus hierarchicos diversos inferiores, & superiores ab infimo ad supremum assumptionem attenditur à Deo, & materialiter ex parte subiecti specialiter, & proxime concurrere naturæ specificæ est non individualis. Hæc etiam conclusione secunda, ubi diximus excellentiam naturæ communis Angelis ad quemvis gradum electis materialiter, ex parte subiecti specialiter concurrere, contrahitur, atque ab omnibus eius Patronis traditur, expressionem vero hanc conclusionem de eo ponimus: cum quia Arriaga minus firmiter, quam præcedentes, probari putat citata lect. 4. subsect. 1. & si ob rationes à nobis dissectas, n. 3. cum etiam, quia alias speciales difficultates ex quarta peculiari nostra probatione, data pro conclusione secunda pati poterat, nec, nisi ex ratione quartæ huius conclusionis diluenda, Probatur ergo conclusio: quia ea dignitas naturæ, & essentia Angelorum unius gradus hierarchici communis est omnibus individuis Angelis eius gradus, & subinde de eis prædicabilis inquit: ergo est dignitas naturæ specificæ, ut minimum, communis. Patet consequentia à definitione speciei ad definitum. Secundo, ex eodem antecedente pro maiore posito, arguo hac minore sumpta, sed implicat individuum aliquam dignitatem naturæ singularem qua individua, & singularis est, aliis individuis naturis Angelorum esse communem; ergo implicat dignitatem illam naturæ Angelorum eiusdem gradus hierarchici, cunctique illius gradus communem, esse dignitatem individua alicuius naturæ, vel omnes individuas dignitates naturarum individualium eorum coniunctim sumptas. Minor evidens, est in bona Metaphysica, & Logica. Siquidem prædicatum, seu differentia individua essentia sua tota infestilis, adhuc metaphysice, & individualiter propria, & singularis huius individui est, quia aliqua sui parte metaphysica, cum prædicato seu differentia individuali alterius conveniat, unde, & prima consequentia pars demonstrata manet, secunda vero illationis pars probatur. Quia coniunctum, singularitatem, siue unitatum numerum quidem, seu aggregatum potest constituere, nusquam autem physice, vel metaphysice unum vel commune, ideo enim aggregatum, ex pluribus, qua talibus, quantitatem discretam solummodo dicitur constituere. Confirmantur duo hæc argumenta, ex aliis metaphysicis principiis (nobis quidem evidentibus, nescio an aliis) ex quibus in controversiis metaphysicæ, & animæ deduximus nullum individuum speciei alicuius, nullamque animam posse esse individualiter æqualem in natura, & essentia individua. Ratio desumitur ex doctrina Aristotelis, de essentiis, & naturis communibus: quod scilicet hæc sicut numeri sunt, quibus essentia sua repugnat, æqualitas, ac proinde, & repugnat speciebus: unde inferitur individuis etiā repugnare.

2. Ratio enim in speciebus probans, æque etiam probat in naturis individualibus eam est. Quia æqualitas in essentialibus prædicatis est essentialis convenientia in illis, sed essentialis convenientia repugnat essentiali disconvenientiæ, & diversitati, quam species diversarum æqualiter etiam important ergo specierum diversarum æqualitas repugnat: quod æque probat contra æqualitatem essentialem individualiter duarum naturarum individualium ex qua individualis, earum convenientia ipsarum diversitati individua repugnat, æquo robore, & (metaphysice) evidentiā inferitur. Atque hinc valide statum manet antecedens illud primum: quod utriusque nostri argumento inferuit, scilicet excellentiam, & dignitatem naturæ debere esse communem, siue naturæ communis omnibus Angelis, cuiusvis gradus hierarchici. Debet enim esse, in omnibus

N 2 nibus